

Op weg naar het land Curaçao (5)

Het Openbaar Ministerie (OM)

Deze vijfde informatieve pagina over staatkundige structuur gaat over het Openbaar Ministerie. De overheid informeert stap voor stap wat met de partners in het Koninkrijk is afgesproken.

1. Wat is het Openbaar Ministerie?

Het OM is dat deel van de rechterlijke macht dat verdachten vervolgt en voor de rechter leidt. De minister van justitie is verantwoordelijk voor het OM. De Procureur Generaal staat aan het hoofd van het OM. De hoofdofficier van justitie maakt deel uit van het OM.

2. Hoe wordt dit in ons nieuwe land geregeld?

Er is afgesproken dat Curaçao zijn eigen minister van justitie krijgt, zijn eigen OM en zijn eigen hoofdofficier van justitie. Er komt één Procureur Generaal (PG) voor Curaçao, Sint Maarten en de BES eilanden samen. De Procureur Generaal staat aan het hoofd van het OM op Curaçao en ook aan het hoofd van het OM op Sint Maarten en dat van de BES eilanden.

3. Moet Curaçao hetzelfde justitiële beleid voeren als de andere eilanden?

Nee. Curaçao krijgt zijn eigen minister van justitie en zijn eigen OM. De Curaçaose minister van justitie bepaalt het justitiële beleid op Curaçao. In zaken van Curaçao, volgt de Procureur Generaal het beleid van de minister van justitie van Curaçao.

4. Hoe kan een persoon aan het hoofd staan van drie OM's verdeeld over 5 eilanden?

Er is momenteel ook één PG voor 5 eilanden. Het aantal eilanden was nooit een probleem. Het verschil is wel dat in de nieuwe situatie 2 van de 5 eilanden (Curaçao en St. Maarten) autonoom in het Koninkrijk zullen zijn. Daarom wordt over 5 jaar geëvalueerd of deze regeling in de praktijk werkt. Over 5 jaar worden alle afspraken geëvalueerd om te zien welke voortgezet, bijgesteld of beëindigd moeten worden.

5. Doet een gezamenlijke P G afbreuk aan de autonomie van Curaçao?

Nee. Belangrijk voor de autonomie is het feit dat Curaçao een eigen minister van justitie krijgt, net zoals de Nederlandse Antillen die nu hebben. De minister van justitie bepaalt het justitiële beleid voor het land Curaçao. De PG voert het beleid uit.

6. Wat houdt de veel besproken 'aanwijzingsbevoegdheid' in?

Dat is een bevoegdheid die de minister van justitie – lid van de Rijksministerraad – krijgt om onze PG namens de Rijksministerraad en als laatste middel een instructie te geven op het gebied van rechtsvervolging. Een voorbeeld: Een drugsorganisatie opereert via Curaçao maar de politie, de officier van justitie, het OM, de minister, het parlement en het Hof van Justitie treden niet op. Alleen als het volledige justitiële apparaat verstek laat gaan, kan de Nederlandse minister van justitie – als lid van de Rijksministerraad – de PG als ultimatum remedium een instructie geven.

7. Mag hij in urgente gevallen wel een instructie geven zonder dat het apparaat heeft gefaald?

Nee. Hij kan alleen een instructie geven als ons justitiële apparaat heeft gefaald. En uiteindelijk kan ons eigen Hof van Justitie beslissen of de instructie gegrond is.

8. Waarom heeft de overheid hierover advies gevraagd van de Raad van State?

Vanaf het begin sprak de overheid haar twijfel uit of dit punt wel volledig past binnen de wettelijke kaders van het Statuut. De overheid wil er zeker van zijn dat dit past binnen het Statuut, net zoals alle andere afspraken binnen het Statuut passen. De overheid verwacht hierover een advies van de Raad van State, het hoogste adviesorgaan van het Koninkrijk. Curaçao heeft er ook voor gezorgd dat Nederland niets met de aanwijzingsbevoegdheid kan doen als wij dat zelf niet willen. Als onze PG het niet met de instructie eens is, vraagt hij ons Hof van Justitie om te beslissen of de instructie al dan niet gegrond is. Dus het laatste woord blijft aan deze zijde.

9. Waar komt die aanwijzingsbevoegdheid plotseling vandaan?

Het is niet helemaal nieuw. Al 55 jaar heeft de Koninkrijksregering conform het Statuut de bevoegdheid om op te treden als ons bestuur op bepaalde gebieden hardnekkig faalt, zonder dat wij daar iets aan doen. Want conform het Statuut worden onze rechtszekerheid, mensenrechten, vrijheden en deugdelijkheid van bestuur door het Koninkrijk gegarandeerd. De nieuwe wending die Nederland in de onderhandelingen heeft aangebracht is dat de minister van justitie, die lid is van de Koninkrijksregering, voor de Koninkrijksregering uit mag lopen en namens de Koninkrijksregering een instructie mag geven als ultimatum remedium.

10. Is de overheid daar blij mee?

Nee. Geen enkele partij is er gelukkig mee. Wij staan erop dat dit geen afbreuk mag doen aan de rechten die wij aan het Statuut ontleen. Maar... het gaat er niet om of wij al of niet gelukkig zijn met die regeling. Het gaat erom hoe wij ermee omgaan en of de onderhandelingen op dat punt mogen vastlopen. De overheid houdt er rekening mee dat er een overeenkomst moet komen met de koninkrijkspartners om een nieuwe toekomst te creëren. Daarom heeft de overheid erop gestaan dat de Raad van State hierover uitsluitel geeft. Ook hebben onze onderhandelaars zoveel barrières om die regeling opgeworpen dat de koninkrijksregering er niets mee kan als wij dat zelf niet willen.

11. Welk effect heeft die regeling op ons dagelijks leven?

Geen effect. In de 55 jaar dat het Koninkrijk op dit gebied kon optreden, is dat nooit gebeurd. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat de Nederlandse minister van justitie wel lukraak instructies gaat geven namens de Koninkrijksregering. Bovendien geldt de bevoegdheid alleen onderzoek en vervolging bij strafzaken. De minister kan geen wetten aan ons land opleggen. De regeling heeft geen effect op ons dagelijks leven.

De volgende informatieve pagina gaat over de verandering van het Statuut en over de grondwet.

In maart vinden de wekelijkse informatieve woensdagavonden plaats in het auditorium van Selikor op Parera, van 7-9 p.m. Wilt u een informatieve bijeenkomst in uw eigen wijk, vereniging, bedrijf of groep? Bel dan 4633225 voor een afspraak.